

вегетаційного періоду. Це має вирішальне значення для зони Південного Степу України.

Список використаних джерел:

1. Гамаюнова В.В., Хоненко Л.Г., Глушко Т.В., Музика Н.М. Значення родючості ґрунтів та дотримання законів землеробства у збільшенні виробництва зерна та ефективного використанні вологи рослинами в умовах південного Степу України. Баку. "AzHvəM" EİB-nin elmi əsərlər toplusu – 2019. С. 192-197.

2. Бойко М. О. Агробіологічне обґрунтування елементів технології вирощування гібридів сорго зернового в Південному Степу України: дис...канд. с.-г. наук: 06.01.09 «Рослинництво». ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», Херсон. 2017. 230 с.

3. Гамаюнова В.В., Литовченко А.О., Музика Н.М. Значення попередника у формуванні зернової продуктивності озимих культур в умовах Степу України / Вісник Житомирського національного агроекологічного університету. 2016. С. 80-87.

УДК 340.13:[65.018:338.439.4]

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ЯКОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ

Гусенко А. А., старший викладач
email: angelagusenco@gmail.com

Миколаївський національний аграрний університет

На основі міжнародно-правових принципів кожна держава світу повинна створювати для своїх громадян умови, які мали б мотивувати дотримуватися здорового способу життя, що передбачає перш за все споживання здорової їжі, потребу в раціональному, збалансованому та повноцінному харчуванні. Таким чином, можна стверджувати про актуальність регулювання дотримання вимог щодо безпечності та якості харчових продуктів і необхідність удосконалення нормативно-правового забезпечення в цій сфері економіки.

Питання правового регулювання безпеки продуктів харчування в нашій країні посідає важливе місце поряд із правом вільного доступу до інформації про якість харчових продуктів і гарантоване статтею 50 Конституції України.

На сьогодні в Україні відносини між органами виконавчої влади, операторами ринку харчових продуктів та споживачами регулює Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997. Цей же Закон і визначає порядок забезпечення безпечності та якості харчових продуктів. Відповідно до ст.4 Закону держава здійснює регулювання безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, серед іншого, і шляхом здійснення державного контролю. Виробництво безпечних та високоякісних продуктів харчування, як і сировини для їх виготовлення, здійснюється на підставі та у відповідності до низки норм законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, які, у своїй сукупності, становлять правове поле та забезпечують належне правове регулювання зазначеного виду виробництва.

До таких слід віднести Конституцію України, Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», з ухваленням якого розпочато новий етап в правовому регулюванні сфери безпечності та якості харчових продуктів в Україні, Закон України «Про стандартизацію», Закон України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробовуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів», Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» та інші. Також Верховна Рада ухвалила Закон України «Про інформацію для споживачів стосовно харчових продуктів», основою якого став Регламент Євросоюзу 1169. Закон передбачає комплексне врегулювання всіх питань, пов'язаних з наданням повної та об'єктивної інформації про харчові продукти споживачу. Він покликаний захистити споживачів і налагодити систему маркування продуктів відповідно до норм ЄС, ввести відповідальність операторів ринку, що відповідають за інформацію про харчові продукти, за введення споживачів в оману.

Застосування правил згідно з міжнародними договорами є пріоритетним і обов'язковим у разі, якщо Верховна Рада України дала згоду на обов'язковість виконання відповідних міжнародних договорів щодо харчових продуктів. Дія Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» поширюється на санітарні заходи, об'єкти санітарних заходів; вимоги до окремих показників якості харчових продуктів; операторів ринку та потужності. Кабінетом Міністрів України відповідно до частини другої статті 3 Закону України «Про прожитковий мінімум» затверджена постанова № 267 від 25 березня 2015 р., де визначені Норми фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії. Зокрема, визначені добова потреба дитячого населення в білках, жирах, вуглеводах та енергії; добова потреба дитячого населення в мінеральних речовинах; добова потреба дитячого населення у вітамінах; добові енерговитрати дорослого населення без фізичної активності. В Україні визначено також коефіцієнт фізичної активності для груп працездатного населення та наведено орієнтовний перелік спеціальностей, до яких ці показники можуть мати відношення. Нормативами визначена також добова потреба дорослого населення в білках, жирах, вуглеводах, мінеральних речовинах та вітамінах.

Відповідно до Постановами КМУ «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» в Україні утворена Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та затверджено Положення про Держпродспоживслужбу. Таким чином, питання забезпечення населення України повноцінним, якісним харчуванням та нормативно-правового регулювання щодо безпечності продуктів харчування є важливими напрямками в економіці країни.

Законом України «Про основи національної безпеки України» «національна безпека визначається як захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам». Для забезпечення безпечності, яка стосується й рівня національної безпеки та інтересів держави, безпечність та якість харчування прямо пов'язані з питанням продовольчої безпеки й такими важливими

категоріями, до яких маємо віднести охорону здоров'я, захист екології та навколишнього природного середовища, сільське господарство тощо. Як відомо, одним із основних елементів продовольчої безпеки у 1996 р. Римською декларацією було визначено безпечність продуктів харчування на рівні «з достатністю, фізичною та економічною доступністю їжі».

Сьогодні, ураховуючи те, що Україна імплементує низку своїх нормативно-правових актів до європейського законодавства, важливо враховувати, що в країнах Європейського Союзу «безпечність харчових продуктів визнається одним із головних пріоритетів політики». Так, на сьогодні прикладом ефективного менеджменту в питаннях забезпечення та контролю якості харчових продуктів, які мають забезпечити безпечність як на локальному, так і на макрорівні, може слугувати система управління безпечністю харчових продуктів НАССР. На даний час НАССР вважається найбільш ефективною науково обґрунтованою системою, яка гарантує необхідний рівень управління безпечністю харчових продуктів, визнана міжнародними організаціями. Слід зазначити, що принципи НАССР покликані забезпечити безпечність продуктів на всіх етапах виробництва з одночасним зниженням можливого ризику для споживачів. У країнах ЄС та Україні розробка та впровадження системи НАССР на підприємствах харчової промисловості є обов'язковою складовою, на підприємствах ресторанного господарства - має рекомендаційний характер.

Отже, можемо стверджувати, що в Україні серед нормативно-правових документів, які стосуються питань безпечності харчових продуктів та їх якості, перш за все треба назвати Конституцію України, закони України, постанови Кабінету Міністрів України, накази центральних органів влади, державні та міжнародні стандарти, імплементовані до європейського законодавства. Для нашої країни важливим є дотримання вимог вітчизняного та міжнародного правового регулювання не тільки на стадії безпосереднього представлення виготовленої харчової продукції споживачеві, але ще на стадії вирощування та зберігання, переробки сировини на харчові продукти, що має стимулювати створення належних економіко-правових умов для виробництва якісної та безпечної сільськогосподарської продукції та забезпечення населення якісними продуктами харчування, сприятиме більш високому рейтингу на світовому ринку.

Можна стверджувати, що правове підґрунтя безпечності та якості харчових продуктів в Україні характеризується сьогодні значною недосконалістю, але шляхом подальшого його удосконалення держава намагається досягти суттєвого покращення у забезпеченні належного рівня захисту здоров'я громадян і задоволення їхніх соціальних та економічних інтересів, що відповідає демократичним нормам Основного Закону України та міжнародно-правовим нормам ратифікованим Україною.

Список використаних джерел:

1. Верховна Рада України / Верховна рада України; Управління комп'ютеризованих систем. Київ : Верховна Рада України: сайт. URL: <http://rada.gov.ua>.
2. Беляєва С. Нормативно-правове регулювання безпечності та якості харчових продуктів в Україні в сучасних умовах. 2020.

3. Галушак М. Правове регулювання безпечності продуктів харчування та контролю за їх якістю. Матеріали I міжрегіональної науково-практичної конференції „Проблеми публічного управління та адміністрування на регіональному рівні“ / Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. Тернопіль, 2019. 101 с.

УДК 635.744:631.674.6

ВПЛИВ ДОБРИВ ТА БІОПРЕПАРАТІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІСОПУ ЛІКАРСЬКОГО

Добровольський П.А., в.о. директора
e-mail: miarvp@gmail.com
Миколаївська ДСДС ІЗЗ НААН

Постановка проблеми. На півдні України важливе значення мають культури, стійкі до стресових умов (підвищена температура, знижена відносна вологість повітря), які мають високу продуктивність та підвищені якісні характеристики сировини. Для даної зони такими можуть стати лікарські та ефіроолійні культури. Гісоп лікарський (*Hyssopus officinalis* L.) – нетрадиційна рослина родини Ясноткові (Lamiaceae), яку упродовж останнього десятиріччя почали культивувати в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Хоча деякі елементи технології вирощування гісопу лікарського вже розроблені, необхідно вишукувати і використовувати нові елементи технологій, які забезпечують інтеграційні ефекти, доповнюючи традиційні засоби інтенсифікації. Перспективним напрямком удосконалення існуючих технологій вирощування ефіроолійних культур, в тому числі й гісопу лікарського, є концепція біологізації рослинництва, яка полягає в інтенсифікації і максимальному використанні біологічних факторів в системах землеробства. Однак до цього часу мало з'ясовані особливості формування врожайності різних сортів цієї культури залежно від регуляторів росту та біопрепаратів на фоні застосування краплинного зрошення. Тому розробка елементів технології вирощування гісопу лікарського є дуже актуальною.

Отримані результати дозволять теоретично обґрунтувати і експериментально підтвердити можливість практичного використання вивчених сортів гісопу лікарського в овочівництві та фармацевтичній промисловості. Дані про ефіроолійність сировини досліджуваних сортів можуть бути використані для потреб харчової, медичної, парфюмерно-косметичної галузей.

Мета дослідження – визначення впливу добрив та рістрегулюючих препаратів на продуктивність рослин гісопу лікарського в умовах краплинного зрошення Степу України.

Методика досліджень. Дослідження проводили на землях Миколаївської ДСДС ІЗЗ НААН у 2019-2021 р. Посадкова площа ділянки становила 162 м². Площа облікової ділянки – 5 м². Повторність досліджуваних варіантів була